

NGHỆ THUẬT ĐIỆN ẢNH VÀ CHÍNH TRỊ

Thường Đức

(posted: 05.01.07 -updated: 07,08.01.07)

Đọc lại sử Việt với cuộc tranh chấp quyền lực “xa” là Trịnh-Nguyễn (để phân biệt với cuộc tranh giành quyền lực “gần” giữa Nguyễn Ánh và ba anh em thuyền chài gốc họ Hồ -phù nhà Mạc là Huệ-Nhạc-Lữ), chúng ta không thấy các nhà viết sử đề cập đến “sự kiện” giả thiết : có bao giờ các anh em con cháu hậu duệ của Trịnh Kiểm như: Trịnh Tráng, Trịnh Tạc, Trịnh Căn, Trịnh Sâm v.v... gởi “đặc công” hay thích khách, sát thủ vượt sông Nhật Lệ để vào Nam ám sát Chúa, trung thần nhà Nguyễn!? Hẳn là phải chúa-tôi họ Trịnh có nghĩ đến điều đó, nhưng có thể thực hiện nổi hay không là vấn đề khác. Bởi lẽ việc ám sát lãnh đạo, tướng quân ngày xưa đòi hỏi người sát thủ phải đến cận kề bên nạn nhân, và gươm giáo hay bỏ thuốc độc vào thức ăn là những phương pháp phổ thông. Nhưng để được cận kề bên nạn nhân không phải là chuyện đơn giản, chưa kể thí chủ có thể là những nhân vật có luyện tập võ nghệ, có khi ở mức cao cường.

Trong đấu trường chính trị, kẻ thua cuộc (*thua* còn có nghĩa là không còn đủ thế và lực để tự củng cố, bảo bọc quyền bính) có khi phải chấp nhận cái chết. Lịch sử hiện đại nói nhiều về những cái chết này, nhất là ở các quốc gia đệ tam, nào là: Trujillo, Ngô đình Diệm, Magsaysay, Lý thừa Văn, Lumumba v.v... và thời sự gần nhất là cái chết bị treo cổ của Saddam Hussein ở Iraq vừa qua. Khác với vua Bảo Đại, hai anh em cố Tổng thống Diệm (+ Nhu) để tạo lập quyền bính đã tạo ra nhiều kẻ thù chính trị, trong khi vua Bảo Đại hầu như là kẻ hoàn toàn không có quyền bính –một vị quân vương ở thời buổi chịu cảnh bơ vơ trong khung cảnh địa lý cô lập. Làm sao vị vua tân thời này có thể có quyền bính, khi không có ngân sách để trả lương cho quần thần, quan chức, đến phải mượn tiền của một “công tử miệt vườn” giàu sổi nhờ vào hoàn cảnh chiếm đóng của thực dân? Phải chăng nhờ không có quyền bính (nên không có kẻ thù) mà vua Bảo Đại được chết già, dù cái chết ấy chẳng có mấy chút vinh quang... , còn hai anh em Tổng thống Diệm lại chết trẻ, chết oan khiên và đau đớn. Chính vì hình ảnh của hai cái chết “man rợ” đó, nên “người ta” cần phải có cả một chủ trương để biến hai nhân vật này như là một “bạo chúa” và một kẻ “tàn ác”, dù cho 9 năm xây dựng chế độ và cầm quyền trong bối cảnh chính trị và xã hội phân liệt là một thời gian không thể đủ để cho họ (giả sử đó là một chế độ của bạo chúa/phát-xít thật) có một chính sách và thi hành đường lối tàn bạo, giết hại kẻ thù (ở đây là cộng sản) quy mô như người ta đã tuyên truyền. Chế độ “Chúa Trịnh tân thời” miền Bắc khôn lanh, cố tránh né mọi liên hệ chính trị với hai cái chết đó, nhưng lại có cả một sắp đặt -dù vụng về, để cho dư luận hiểu ngầm chính vì chế độ ‘Thiên Chúa giáo tàn bạo’ này, là một nguyên nhân đưa đẩy họ thực hiện cuộc chiến tranh “giải phóng” miền Nam!?. Những lời tuyên truyền như –trong 9 năm cầm quyền, “chế độ Diệm-Nhu” đã giết hại hàng trăm ngàn người nông dân, kháng chiến yêu nước và vân vân..., nhưng thử hỏi nhân sự kháng chiến Việt Minh trong giai đoạn này có đâu mà nhiều thế!? Trong chiến dịch Phụng Hoàng quy mô sau “chế độ Diệm-Nhu” nhằm tiêu diệt hạ tầng cơ sở của Việt Cộng cũng chỉ làm thiệt mạng 20 ngàn người là cùng! Nền văn hóa Việt Nam vốn thiếu vắng một hệ thống hàn lâm, nên nền sử học chịu sự vá vúi, người ta (tức là giới viết sử của chế độ, của phe nhóm hay viết theo cảm tính cá nhân) tha hồ mà thêu dệt, bóp méo, thổi phồng, phóng đại, cắt xén...theo ý đồ và mục tiêu của cá nhân hay một chế độ chính trị ưu thời, mẫn thế nào đó.

Ngày nay với kỹ thuật phim ảnh đã được ‘điện toán hóa’ (digitizing), và qua không gian, điện ảnh có khả năng thâm nhập vào thế giới con người như chữ nghĩa vậy, nên

không ai có quyền che giấu sự thật hay độc quyền về lịch sử. Hình ảnh có thể có tác dụng lấn lướt cả chữ nghĩa nữa. Do đó, vai trò của nghệ thuật điện ảnh với chính trị đang trở thành một bộ môn quan trọng.

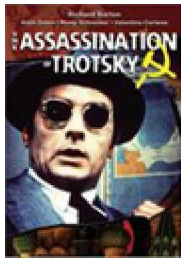

Bây giờ tôi xin đề cập vài nét chính trong 5 cuốn phim dưới đây:

-Phim "Frida" và cái chết của Leon Trotsky:
Frida được thực hiện bởi đạo diễn Julie Taymor, Salma Hayek thủ vai "Frida", Alfred Molina vai Diego Rivera – một họa sĩ theo cộng sản, chồng của Frida... và Geoffrey Rush thủ vai Leon Trotsky.

Có thể nói Frida là một cuốn phim tự thuật về cuộc đời hay là bi kịch của đôi vợ chồng họa sĩ người Mêhicô tài danh một thời. Frida Kahlo gặp Diego Rivera từ lúc cô còn ở ghế nhà trường, cô say đắm với tài nghệ của một họa sĩ "vẽ tường" (muralist) ở Diego Rivera. Từ đấy, cô phải lòng với ông họa sĩ đậm chất cộng sản trong người này. Diego Rivera không che giấu việc dùng nghệ thuật để phục vụ cho chính trị. Trong lần được mời sang New York để vẽ trang trí tường cho cơ sở của Rockefeller, Diego đã cho những hình ảnh của Marx, Lênin, Trotsky tràn ngập trong tranh tường, đến nỗi Rockefeller ra lệnh phải xóa và hủy bỏ luôn hợp đồng thuê mướn Diego Rivera.

Định mệnh đổ ập lên cuộc đời Frida sau tai nạn bị một xe tàu điện cán làm cho cô bị thương tật nặng nề, Frida dâng hiến cuộc đời mình cho hội họa. Frida có một lối vẽ chân dung tự họa mô tả về những khổ đau mà định mệnh đã dành cho cô, xen lẫn với một hôn nhân phiến muộn, dù Diego Rivera có nhiều sự gian díu với phụ nữ nhưng là một người chồng trung thành. Trong những cuộc mạo hiểm tình cảm, có lúc Frida trở nên một phụ nữ "lesbian" (đồng-tính-luyến-ái-nữ) yêu Josephine Baker; một mối tình vụng trộm với Leon Trotsky. Từ những mâu thuẫn trong hôn nhân và những cá tính đặc thù của hai nghệ sĩ, Frida và Diego Rivera ly hôn, rồi tái hôn một thời gian sau. Năm 1953, Frida là một nữ họa sĩ duy nhất được triển lãm tranh một mình ở Mexico (one-woman show). Ngày khai mạc, Frida quá sức bệnh, không thể tham dự, nhưng vì quá mến mộ nàng, nên người ta đã thiết kế một chiếc xe truck đặc biệt để có thể mang nguyên cả giường bệnh của nàng vào phòng triển lãm... Đây cũng là cảnh (huyền ảo, siêu thực) cuối với kỹ thuật tuyệt hảo, một cảnh ấn tượng về cái chết của nàng –còn có thể coi đây là một tác phẩm nghệ thuật khác vậy.

Đặc biệt trong Frida có cảnh hung thủ (do lãnh tụ độc tài cộng sản Xtalin gửi đi) dùng búa chặt nước đá (ice-pick) đứng đằng sau chém xuống đầu Leon Trotsky trong lúc ông đang ngồi viết. Đầu Trotsky gục xuống và chết tức khắc.

Ba mươi năm trước đó (1972), phim “Assassination of Leon Trotsky” do đạo diễn Joseph Losey thực hiện, mô tả cảnh hung thủ Ramon Mercader (Alain Delon) giết Trotsky (Richard Burton) một cách man rợ hơn. Đứng từ phía sau lưng, Mercader dùng búa chặt nước đá bổ xuống đầu Trotsky, nhưng Trotsky chưa chết, vùng đứng lên, lùi lại phía sau vài bước, nhìn đăm đăm vào hung thủ, và như một bản năng tự vệ trước kẻ giết người, Trotsky la hét lên trong một lúc, người nhà và cận vệ của Trotsky hoảng hốt chạy đến, suýt giết chết hung thủ nếu không có sự cản ngăn vì muốn dùng hung thủ để sau này khai thác kẻ chủ mưu. Trotsky được chở đi bệnh viện cấp cứu, đến hôm sau mới trút hơi thở cuối cùng. Có rất nhiều người chê tài tử gạo cội Richard Burton diễn xuất trong vai Trotsky không đúng cách, vài nhà phê bình khe khắc hơn, cho rằng Richard Burton đã tự chôn tên tuổi của mình qua cuốn phim này. Tôi thấy cần phải nói thêm, Alain Delon trong vai Mercader, đã làm lệch lạc cá tính của một sát thủ cộng sản quốc tế mà lẽ ra Alain Delon phải -hoặc là một Don Juan của thế kỷ 19, hay là một ‘playboy’ của thế kỷ 20 thì thích hợp hơn. Có một chi tiết trong “A-of-L.T.” đáng được lưu ý là trong xã hội Mèhicô thời bấy giờ (thập niên 1930’s), có một sự mâu thuẫn chính trị, đòi co về lý tưởng giữa nhóm cộng sản quốc tế (theo Xtalin) và đệ tứ quốc tế (theo Trotsky). Những mâu thuẫn ấy chỉ đưa tới các hành động đấm đá, chửi bới nhau giữa đường phố trong những dịp hội họp, biểu tình của phe này hay phe kia, nhưng chưa bao giờ đi tới các hành động thanh toán đẫm máu như phe đệ tam quốc tế cư xử với nhóm đệ tứ quốc tế ở Việt Nam. Người Mèhicô đầy bản tính “văn nghệ”, người Việt theo Cộng sản đệ tam quốc tế “cuồng tín” một cách xuẩn động.

Đó là biến cố lịch sử từ hơn 60 năm về trước, lúc vua đỏ tế cộng sản Xtalin đang còn ngự trị ở điện Kremlin. Ngày nay, một chế độ cộng sản độc tài hung bạo kiểu-Xtalinít không còn nữa, cũng như các cơ quan mật vụ như GPU hay KGB đã được thay thế bằng FSB, hình thức ám sát được cải biến, nhưng bản chất sát nhân vẫn không thay đổi. Bằng chứng là vụ đầu độc Alexander V. Litvinenko -một cựu mật vụ KGB bằng chất độc chứa phóng xạ (radiation poisoning) mới đây, hay vụ giết hại nữ nhà báo Nga chống-Kremlin là Anna Politkovskaya ở Moscow năm trước (2005). Arnold Beichman, một nhà nghiên cứu của Viện Hoover, thuộc Đại học Stanford đã gọi những kẻ sát thủ ở điện Kremlin là “những bậc thầy sát nhân” (murder masters), và cơ quan mật vụ dưới thời Putin là một “Liên-công-ty Sát nhân” (Murder Incorporated).

Theo Arnold Beichman, “Liên-công-ty sát nhân” của Putin có hai tham vọng chính: làm cho vai trò siêu cường trên thế giới của Hoa Kỳ phải yếu đi, và thứ hai, phá hoại các quốc gia thân hữu và liên kết với Mỹ. Khi Putin không có thông điệp ý thức hệ nào để chia sẻ với văn minh Ả-rập, không là bạn của Do Thái, y có thể đến Trung Đông một cách tự do và thắt chặt liên minh với một số nước Ả-rập và Iran, mà hoài vọng của các nhà lãnh đạo này là chỉ muốn xóa bỏ Do Thái khỏi bản đồ thế giới. Hành động sát hại Litvinenko là một cảnh báo của “Liên-công-ty sát nhân” của Putin với những kẻ đối nghịch ở ngoài nước Nga hiểu rằng: quý vị sẽ không có chỗ nương náu. Và không có gì mà chúng tôi không làm được.” (1)

Dĩ nhiên, trong suốt chiều dài lịch sử của Nga-Sô-viết (từ sau ngày Lênin chết vào năm 1923) đến triều đại Putin hôm nay, chế độ độc tài kiểu-Xtalinít đã tằm máu hàng triệu nạn nhân vô tội, và vô số nhà chính trị đối lập hay cánh tả chống chế độ thư lại Mensévich. Nền điện ảnh quốc doanh của Nga chưa bao giờ dám đá động tới tội ác của Xtalin, nhưng họ lại có cả một chiến dịch phim ảnh tuyên truyền để bôi xấu nước Mỹ trước dư luận thế giới về lịch sử diệt chủng người Da Đỏ. Đó là tính thiên lệch bất công

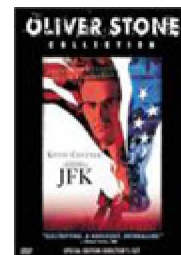
của nền điện ảnh tuyên truyền. Tuyên truyền trong nghệ thuật đã làm cho bản chất chính trị bị vong thân.

Bản chất chính trị chỉ có thể tìm thấy trong một xã hội tự do và nghệ thuật điện ảnh trở nên vĩ đại cũng nằm ở trong một xã hội tự do. Đại biểu cho một xã hội tự do đúng nghĩa của nhân loại chính là xã hội Mỹ, ở đó chúng ta sẽ tìm thấy một số nhà đạo diễn mang tầm vóc vĩ đại cho nghệ thuật điện ảnh. Tôi muốn nói đến nhà đạo diễn Oliver Stone và hai bộ phim vĩ đại : JFK (phát hành 1991 –do tài tử Kevin Costner thủ vai một biện lý, trưởng toán điều tra vụ sát hại Tổng thống Kennedy) và Nixon (1995, đạo diễn Oliver Stone thực hiện, tài tử lão luyện Anthony Hopkins thủ vai Nixon); dĩ nhiên phải liệt kê thêm một phim lớn khác nữa, “Thirteen Days” và biến cố Vịnh Con Heo (đạo diễn Roger Donaldson thực hiện, tài tử Canada Bruce Greenwood thủ vai Kennedy.)

Trong khoảng cách chừng 3 tuần lễ từ buổi sáng hai anh em Tổng thống Diệm bị thảm sát, Tổng thống Kennedy bị bắn trọng thương và chết vào ngày 22/11/1963. Trong lịch sử chính trị nhân loại chưa bao giờ có cái chết của hai vị nguyên thủ quốc gia có những mắc xích liên hệ chính trị đặc biệt như vậy. Những kẻ sát thủ hai vị tổng thống này đều là những kẻ tầm thường, vô lại, chỉ làm vì thừa lệnh và được thuê mướn. Từ sau hai cái chết đó, có hàng trăm (nếu không nói là ngàn) cuốn sách được viết ra để nói về hai cái chết và thời điểm chính trị của hai quốc gia đồng minh, Hoa Kỳ và Việt Nam. Nhưng, chỉ cần ngồi xuống xem hai cuốn phim JFK và Thirteen Days, chúng ta có thể thấy hết những khúc mắt đưa tới định mệnh oan nghiệt của họ. Người ta thường nghĩ cố Tổng thống Kennedy là người yếu mềm hay nhu nhược với cộng sản quốc tế, nhất là khi đương đầu với chủ trương kích chiến và đe dọa của Nga, nhưng qua JFK và Thirteen Days, Oliver Stone và R. Donaldson cho chúng ta thấy sự suy đoán ấy là một điều sai lầm. Kennedy có thừa đủ lương tri của một nhà lãnh đạo trí thức, tôn trọng dân chủ và giá trị của con người để giữ vững cương vực lèo lái quốc gia thoát ra khỏi những gọng kềm, áp lực chính trị của những cấp chỉ huy quân sự, hay dân sự hiếu chiến, sẵn sàng đưa nước Mỹ phiêu lưu với trò chơi nguyên tử; nhưng đồng thời, ông có đủ bản lãnh cứng rắn để thách thức bằng quyết định cứng rắn trong một ‘sát-na’ với sự ngoan cố và vũ lực từ phía quốc tế cộng sản.

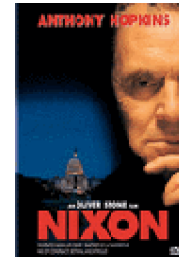
Tổng thống Kennedy chết, gần như làm cho người dân cả nước Mỹ đều khóc, kể cả những kẻ thù chính trị của ông cũng thấy hổ thẹn cho hình ảnh của một nước Mỹ đã và đang được cả thế giới ngưỡng mộ. Trường hợp của Tổng thống Diệm do hoàn cảnh lịch sử có khác hơn, bởi vì những dư âm về tâm lý quần chúng trong 3 tháng chế độ đàn áp Phật Giáo. Thế nhưng, chỉ cần trong một thời gian ngắn, một khoảng khắc hồi tâm, dân chúng miền Nam hoặc âm thầm, hoặc công khai không thiếu người thương tiếc cho hai anh em Tổng thống Diệm. Hình ảnh ông Nhu như một kẻ “nham hiểm, độc ác” qua chiến dịch tuyên truyền có chủ đích không thể thay thế cho một lời trách móc xem chừng là nể vì hơn là thù ghét, như “Ông Nhu là một nhà chính trị giỏi, một kẻ quyền biến và mưu lược...” Và, trong thực tế lịch sử nhân loại, không thiếu những nhà lãnh đạo tàn bạo “thực”, nhưng nhờ vào “kết thúc” trọn vẹn, đã tạo tâm lý cho người đời sau sự ngưỡng mộ, có khi tôn kính. Chế độ Đệ nhất Cộng hòa gãy gánh nửa đường!...

So sánh giữa hai bộ phim của Oliver Stone (JFK và Nixon), tôi thích thú và cảm phục phim Nixon hơn. Dư luận vẫn thường nghĩ Nixon là vị tổng thống “điều dầu” hiểu

chiến, độc tài, tàn bạo, giảo quyệt và vân vân... nhưng qua nghệ thuật miêu tả cá tính nhân vật trên màn ảnh, ta lại thấy con người Nixon bằng xương thịt "thực" và sống động. Một nhân cách lãnh đạo độc đáo, ngoại hạng. Một tâm hồn nhạy cảm và che giấu một tấm lòng trắc ẩn đầy tình cảm về quá khứ nghèo khổ của gia đình, một tình mẫu tử sâu đậm, và một đức tin tôn giáo sâu thẳm.

Chúng ta thử thưởng thức một phân cảnh đối thoại giữa Tổng thống Nixon và Henry Kissinger (Paul Sorvino). Sau khi phụ tá Haldeman vào gặp Nixon để đề nghị với tổng thống nên từ chức là giải pháp tốt đẹp nhất để giữ cho các cuộn băng bí mật bị tiết lộ khỏi phải công khai hóa trước quốc hội.

Nghĩ ngợi trong vài giây trước khi đặt bút ký vào đơn từ chức, Tổng thống Nixon có hỏi phụ tá Haldeman một câu cuối cùng, "còn có cách nào khác không AI, nếu tôi không từ chức?" AI trả lời, "Thưa tổng thống, quân đội. Trước đây Lincoln đã sử dụng quân đội." Tổng thống Nixon buông thõng câu nói: "VẬY là chúng ta sẽ có nội chiến..."... Nixon ngẩng đầu ra phía sau, thở vào thật sâu...

Kissinger xuất hiện và nói thêm vào:

"Thưa ngài, cho phép tôi được nói. Nếu ngài còn tiếp tục ngồi ở ghế tổng thống trong lúc này, quốc gia chúng ta sẽ phân liệt, kể luôn cả chính sách đối ngoại."

Nixon đáp lời, "Ông luôn là kẻ đúng với thời điểm, Henry... Khi nào cần phải cho, khi nào cần phải nhận. Ông nghĩ Mao và Brezhnev sẽ phản ứng ra sao đây? Ông có nghĩ họ còn nhớ đến chúng ta, Henry? Sau cùng, mọi điều lớn lao mà ông và tôi tạo dựng xem chừng chỉ là những thứ "lưu manh" (*some kind of crooks*) cả."

Kissinger trả lời, "Họ sẽ hiểu chúng ta. Để chấm dứt tiến trình kéo dài để chạy tội trộm, chính là "số phận" của cuốn kinh thánh (*'to be undone by a third-rate burglary is a fate of biblical proportion'*). Lịch sử rồi sẽ đối xử với ngài tử tế hơn so với thời đại hôm nay."

Nixon, "Vâng, nhưng cũng còn tùy thuộc ai là người viết lịch sử. Tôi không phải là kẻ chạy làng, không bao giờ; nhưng, tôi cũng chẳng phải là kẻ ngu xuẩn. Phiên tòa trước quốc hội rồi sẽ tiêu hủy tôi. Đó là những gì chúng muốn. Nhưng chúng sẽ không bao giờ đạt được đâu.. đ.. mẹ chúng nó (fuck' em !)."

Kissinger tìm lời an ủi vỗ về Nixon, và nói nếu họ gây phiền nhiễu cho ông, Kiss. cũng sẽ từ chức theo. Nhưng Nixon gạt phăng, "Đừng có ngu ngốc, Henry. Trong rất nhiều phương diện, ông và tôi bình đẳng. Ông là người bạn duy nhất mà tôi có đấy, Henry. Ông có thường hay cầu nguyện không nhỉ... tin tưởng vào đấng tối cao?"

Kissinger lăm lét nhìn Nixon và e dè trả lời, "Ui, thật sự thì không đâu. Ngài định nói tôi phải quỳ xuống?"

Nixon tiếp, "Trước đây, Mẹ tôi thường xuyên cầu nguyện. Nào, hãy cầu nguyện đi Henry. Hãy cầu nguyện một chút thôi. Chỉ có ông với tôi."

Nixon mũi lòng, thút thít, rồi tự quỳ xuống và như nói một mình:

"Tôi mong, điều này không làm phiền ông, Henry."

"Thưa Ngài, không, hoàn toàn không. Dù sao, sự kiện này cũng không bị tiết lộ ra ngoài, phải không?" Kissinger chắc lưỡi và nói nhỏ vừa đủ Nixon nghe.

Đầu Nixon hơi cúi xuống nói, "Đừng quá kiêu hãnh, Henry. Không bao giờ nên kiêu hãnh khi quỳ gối trước Thượng Đế."

Nixon nhắm mắt, thở dài sâu, khóc thút thít lớn hơn và nói trong giọng nức nở:

"Chúa ơi, vì sao đất nước con bị chia xé như thế này chứ? Con đã làm gì sai trái? Con mở cửa với Trung Cộng. Con tạo lập hòa bình với bọn Nga. Con chấm dứt chiến tranh. Con đã làm những gì mà con nghĩ là đúng (khóc lớn hơn nữa). Chúa ơi, vậy mà tại sao

họ ghét con chứ? Đó là điều không thể tin được. Thật là điên rồ. M..m..má ơi má, con xin lỗi má.

Chúa ôi, xin tha tội cho con đi Chúa. Con đâu có những ý đồ như vậy. Con không biết phải làm gì bây giờ, con không biết vì sao những điều này đã xảy đến với con. (khóc lớn hơn). Con không tin nổi." ,,, (2)

Chỉ chừng một đoạn đối thoại đó thôi, Oliver Stone đã lột hết cá tính, nhân cách của Tổng thống Nixon. Một nhân cách đầy tình cảm trắc ẩn, một con người đầy nhân bản (nhưng che dấu bấy lâu nay) hòa lẫn với một đức tin tôn giáo mạnh. Nhưng đạo đức trong đức tin tôn giáo, cũng chỉ là thứ đạo đức tương đối, nên đức tin có những lý lẽ riêng của nó trong hành động thực thi đạo đức chính trị.

Đạo diễn Oliver Stone còn cho (Sir) Anthony Hopkins (Nixon) đọc lại một đoạn bài diễn văn từ chức của Nixon trước nội các. Đó là một bài diễn văn hay, trong đó có một đoạn hàm chứa một triết lý chính trị :

"...Đừng bao giờ là kẻ tiểu nhân. Hãy luôn ghi nhớ rằng, kẻ khác có thể ghét anh – nhưng những kẻ ghét anh sẽ không thắng ngoại trừ anh ghét họ. Và rồi, anh sẽ tự hủy hoại mình. Và chúng ta sẽ học hỏi trong niềm hy vọng cao và tinh thần thiện lành với sự khiêm cung. Tôi muốn nói với mỗi một người trong các anh, các anh sẽ luôn nằm trong trái tim , và trong những lời cầu nguyện của chúng tôi. Và chỉ có điều đó, các anh sẽ tìm thấy những gì mà những tín hữu Giáo phái Quakers đã nói... phải là "hòa bình ở trung tâm" ('peace at the center')."

Nixon mất ngày 26/4/1994. Trong bài diếu văn, Tổng thống (đảng Dân Chủ) Bill Clinton đã ca ngợi Nixon đã lãnh đạo đất nước "bằng trái tim với sự thông minh và năng lực, một sự dâng hiến tận tụy cho nhiệm vụ."

Một "xen" khác còn cho tôi một ấn tượng mạnh khác trong lần đầu tiên Tổng thống Nixon cùng với Kissinger đến Trung quốc gặp Mao Trạch Đông (một tuần lễ: 21-28/2/1972). Nixon mở đầu câu chuyện, "Ồ, chúng tôi biết những rủi ro mà ngài có thể gặp khi mời chúng tôi đến đây."

Mao trả lời, "Tôi không có rủi ro nào cả. Tôi đã quá già để sợ hãi bất cứ điều gì." Rồi Mao tiếp: "Ngài đừng bao giờ tin tưởng *chúng nó* – Chúng không bao giờ nói sự thật – hay giữ danh dự với những điều cam kết. Bọn Việt Nam (Cộng sản!) cũng giống như bọn Nga vậy. Cả hai đều là những con chó. (...Both are dogs.)"

Mao ngoái lui để vờ vĩnh hỏi Kissinger vài "bí quyết" về sự hấp dẫn phụ nữ của Kiss.

Kissinger trả lời, "Thưa chủ tịch, quyền lực. Phải, quyền lực." và diếu thêm bằng một danh từ -dùng "thuốc kích dục !" (Aphrodisiac) ... Mao quay sang Nixon, và bằng thái độ nghiêm nghị, ông nhảu gửi với vị tổng thống nước Mỹ một thông điệp:

"Ngài có biết, chính tôi đã bỏ phiếu cho ngài trong lần bầu cử sau cùng. Tôi là một trong hai con quý, khá hơn con kia. Ngài quá khiêm tốn, thưa ngài Nixon. Ngài cũng là con quý như tôi vậy. Chúng ta là những hoàng đế mới. Cả hai ta đều xuất thân từ những gia đình khổn khó mà những kẻ khác phải trả giá để nuôi lớn sự đói khát trong nó. Trong trường hợp của tôi, là hàng triệu bọn phản động. Trong trường hợp ngài, là hàng triệu bọn (CS) Việt Nam. Chiến tranh thật sự ở trong tay chúng ta. Lịch sử là triệu chứng về những căn bệnh của chúng ta." (3)

Và, sau chuyến viếng thăm của Tổng thống Nixon là hơn 240 ngàn phi vụ đánh bom

xuống vùng biển giới phía đông nam Campuchia –nơi xuất phát hàng sư đoàn xâm nhập miền Nam của Bắc Việt và bộ chỉ huy đầu não của Việt cộng trú ẩn, và 12 ngày đêm đánh bom xuống ngay thủ đô Hà Nội. Bắc Việt Nam gần như phải quỳ gối, chấp nhận ngồi vào bàn hội nghị Ba Lê...

Trong những “xen” kết thúc cuốn phim, Oliver Stone đã không quên cho vang vọng những lời bình phẩm –gần như kết luận, nếu Tổng thống Nixon không bị “sự cố” Watergate lật nhào – quyền bính gây gánh nửa đường, thì “*Bắc Việt Nam đã không thể tràn ngập miền Nam Việt Nam vào năm 1975. Bên cạnh đó, xã hội Campuchia đã không bị hủy hoại và thảm nạn diệt chủng đã không thể xảy ra...*” (4)

Cả hai vị tổng thống nước Mỹ John F. Kennedy và Richard Nixon từng là hai đối thủ chính trị, gia đình hai bên có lúc không “ưa” nhau, nhưng cả hai đều là những người yêu nước, và trên hết, cả hai là những nhà lãnh đạo đã muốn đưa nước Mỹ đứng ở vị thế đỉnh cao (như sự xác nhận trong bài diễn văn từ chức của Nixon “...the highest mountain”) trong vai trò lãnh đạo thế giới, theo cách riêng của mỗi người. Dân chủ và Cộng hòa chỉ còn là hai vế của một sự nhất thống chính trị.

Đất nước chúng ta cũng có những nhà lãnh đạo yêu nước và nhân cách chính trị cao, nhưng không may, chúng ta thiếu vắng những nhà làm văn hóa và nghệ thuật đủ tầm vóc để phản ánh một cách trung thực bản chất chính trị đích thực của các nhà lãnh đạo. Lịch sử luôn bị đánh cắp và giả mạo.

Thường Đức

Friday, January 05, 2007

☼ Ghi thêm : Khoảng năm 1986, tình cờ tôi được mượn làm hợp đồng PCB Designer, thuộc bộ phận R&D của hãng Siemens Medical Labs (công ty hợp doanh Đức-Mỹ). SML chế tạo và sản xuất một loại máy điện tử mổ tim bằng tia laser cỡ lớn (im-plant), tôi thấy một số người Tàu (Trung Cộng là khách hàng -trông họ cục mịch, ngơ ngác làm sao ấy...) được gọi qua học kỹ thuật, điều hành về loại máy này. Trong số những instructors giảng dạy cho họ, tôi thấy có một vài kỹ sư Việt Nam... Có ba người trong đơn vị PCB Design, ngồi bên cạnh tôi là Carl, cư ngụ ở Marin County. Carl có bằng tiến sĩ tâm-lý-học, nhưng được huấn luyện nhảy vào làm nghề “tay trái” này, để sinh sống và hơn nữa –tiền lương cao. Carl làm quen với tôi. Anh ta người dong dong cao, ăn nói dịu dàng và nhu mì; trên hai trái tai đeo khoen –một dấu hiệu của những người thanh niên Mỹ có khuynh hướng liberal, không thích bạo động! Một hôm trong giờ “break-time”, Carl đến nói chuyện với tôi, bàn luận đến chuyện chính quyền Mỹ, anh ta nói, “Mày biết không, trước đây người dân Mỹ rất tin tưởng vào chính quyền, họ rất kính trọng những người lãnh đạo quốc gia; nhưng kể từ khi Tổng thống Kennedy bị giết, và rồi chiến tranh Việt Nam..., người dân đã bị đánh mất những niềm tôn kính đó chỉ vì chính phủ đã nói láo với dân chúng.”... Vâng, tôi cũng có suy nghĩ về điều đó, và trong số quý vị độc giả, cũng có thể có nhiều người đồng ý về điều đó. Nhưng, trong thời điểm của thế kỷ 21 này, làm thế nào để mang niềm tin đó trở về cho người dân Mỹ? Tôi có thể trả lời mà không cần suy nghĩ thêm : chính là nghệ thuật, trong đó có nghệ thuật điện ảnh, và với những tâm hồn lớn, tài năng vượt trội –như Oliver Stone là một, đã mang lại niềm tự tin mới cho người Mỹ, hay nói rộng

hơn cho Hiệp Chung Quốc Hoa Kỳ, mà định mệnh lịch sử đã trút lên vai họ một sứ mệnh lãnh đạo thế giới, và đó là định mệnh tốt đẹp cho nhân loại... Thường Đức. 08.01.07

Chú thích:

(1) *Murder Masters*, By Arnold Beichma

Arnold Beichman, a research fellow at the Stanford University's Hoover Institution, is a columnist for *The Washington Times*.

"...Mr. Putin's Murder Inc. has two central ambitions: to weaken the United States as the global superpower and, second, to undermine America's friends and allies. Since he has no ideological message to impart to Arabdom, and is no friend of Israel, he can move freely in the Middle East and strengthen Russian's alliances with the Arab states and Iran, whose aspiration, according to its leader, is to wipe Israel off the map.

Mr. Litvinenko's murder is a warning by the Kremlin's Murder Inc. to Mr. Putin's opponents outside Russia: You've no place to hide. And there's nothing we can do about it."

nguồn:

<http://washtimes.com/commentary/20061128-085040-4565r.htm>

(2) Chuyển Việt tử đĩa DVD và có đổi chiếu nguyên văn với 'English caption'

(3) Nixon, *"Uh, We know what risks you're taken in inviting us here."* Mao, *"I took no risks. I am too old to be afraid of what any things."*

Mao tiếp, *"Don't ever trust them. They never tell the truth or honor their commitments.*

Vietnemeses are like Russians. Both are dogs."

Nixon, *"Mr. Chairman, there's an old saying in my country: The enemy of my enemy is my friend."*

Mao replied, *"That has the added virtue of being true.".....*

Cuối cùng, Mao quay sang Nixon nói, *"You know, I voted for you in last selection. I was the lesser of evils. You're too modest, Mr. Nixon. You're evil as I am. We are the new emperors. We both from the poor families and others pay to feed the hunger in with. In my case, millions of reactionaries. In your case, millions of Vietnemeses. The real war is in us. History is system of our diseases."*

(4) *"...and the North Vietnam would not have overwhelmed the South in 1975. In a sideshow, Cambodian society was destroyed and mass genocide resulted..."*